

Auteurs in de kou

- woensdag 02 december 2009 (De Standaard)

NAMENS REPROBEL, - België moet binnenkort miljoenen euro's schadevergoeding betalen omdat auteurs tien jaar te lang hebben moeten wachten om betaald te worden voor hun werk dat in bibliotheken wordt ontleend (DS 5 november). Een stap vooruit, maar toch. Die miljoenen blijken een koopje, want ze zijn gebaseerd op een wel erg krenterige leenrechtregeling.

In België krijgen auteurs één euro leenrecht per jaar per volwassen ingeschreven bibliotheekgebruiker, een halve euro per jaar voor een ingeschreven minderjarige. Voor ongeveer een tiende van de prijs van een bioscoopticket mag u dus als bibliotheekbezoeker onbeperkt auteursrechtelijk beschermde werken lenen. Dat is een koopje, geef toe. Daarenboven dient geen vergoeding te worden betaald voor uitleningen door onderwijsinstellingen en wetenschappelijke onderzoeksinstellingen, en evenmin voor raadplegingen ter plaatse. Het gevolg van dat alles is helaas wel dat de rechthebbende auteurs en uitgevers wel erg in de kou blijven staan.

Ter vergelijking: de inningen in België uit het openbaar leenrecht staan in een verhouding van ongeveer 1 op 8 in vergelijking met buurland Nederland. Terwijl beide landen toch een vergelijkbaar netwerk van kwalitatief hoogstaande bibliotheken en eenzelfde welvaartsniveau hebben en de Nederlandse bevolking maar anderhalve keer groter is dan de Belgische.

De vergoedingen uit het openbaar leenrecht zijn dus een aanfluiting van de gerechtvaardigde belangen van auteurs en uitgevers. En zonder auteurs en uitgevers zijn er gewoon geen boeken, dat is bekend, zodat u – bij wijze van boutade – in uw lokale bibliotheek op termijn alleen nog Wikipedia zal kunnen consulteren. Het is dus de hoogste tijd dat de overheid in dit land haar verantwoordelijkheid neemt en de vergoedingen uit het leenrecht optrekt tot een niveau een welvarende rechtsstaat waardig.

De boekensector is een van de motoren van een moderne kenniseconomie, waarin de nadruk moet liggen op intellectuele en artistieke creatie, educatieve en wetenschappelijke vooruitgang en technologische vernieuwing. Als België echt een vaandeldrager van de kenniseconomie wil zijn, moet de schande van het leenrecht dringend worden weggewerkt. In het belang van alle auteurs en alle uitgevers.

Roger Blanpain

(emeritus hoogleraar arbeidsrecht)

Kurt Van Damme(Boek.be)

Benoît Proot(Reprobel)